

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 79. ANUL XI.

Telegrafu' este de doua ori pe septimana: joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditura foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a, prin scrisori francate, adresate catre expeditura. Pretu'lu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. or' pe o jumtate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Sabiu 31 Augustu 1863.

tru provinciile din Monarchia pe unu an 8 fl. era pe o jumtate de anu 4. fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 fl. pe 1/2 anu 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litero mici, pentru doua ora cu 5 1/2 cr. pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v.

Diet'a transilvana.

Siedinti'a XXIII.

tinuta in 22 Augustu (3 Septembrie) 1863.

(Continuare si capetu.)

Conrad Schmidt dice, ca amendementulu vicepresiedintelui Popp are mare asemenare cu alu lui Obert. Vorbitoriulu se alatura langa amendementulu lui Obert pentru aceea, pentru ca e mai precisu; elu aru adauge la amendementulu lui Obert, unde se dice, „ca egal'a indreptatire civila si politica a toturoru locuitorilor fara deosebire de nationalitate si religione nu suferu nici o restringere“ — si „fara deosebire a diferiteloru parti ale tierii.“ Vorbitoriulu motiva adausulu acest'a si arata dorint'a de a delatura printr'ensulu ori ce suspiciune la natiunile conlocuitoare.

Presiedintele amintescu, ca in privinti'a partiloru tierii si a numirilor loru esista unu §. deosebitu, care se va discuta mai tardiu.

Conrad Schmidt arata, ca intre formularea propusa de elu si §. 4 e o deosebire.

Apoi pasiescu energicu in contr'a amendementulu lui Sipotariu; pentru ca-lu privescu ca unu ce purcediatoriu din punctu de vedere micu de sufletu; nu pote sa nu esprime, ca l'a surprinsu tare in cheiare a unei'a din Siedintiele trecute, pentru ca lucrandu elu totdeun'a spre o midilocire intre pareri diferite accepta cu totu dreptulu, ca si stang'a va fi petrunsa de asemenea cugete si nu va ave de scopu numai de a majorisa cu ori si ce pretiu. Elu nu intielege, ce va sa dica, ca natiunea romana nu mai pote sta eschisa afara din edificiuulu statulu, si ca e tempulu, ca aceea sa vina sub coperisiu, pentrucu vede, ca locurile de presiedinti, de consilii de curte si de guvern, de comiti supremi si de administratori de comitate, care demnitati si in intielesulu constitutiunei loru de mai nainte erau demnitati cardinale, le ocupa si Romanii pe bas'a diplomei din Octobre. Elu crede ca atare natiune, ai carei membri ocupa astfelu de posturi, n'are cauza de a se plange, ca nu e sub coperisiu. Mai departe vorbitoriulu nu pretinde pentru natiunea sea nimic'a exclusivu, dar nici nu va incuvintia nici odata, sa o facea acest'a natiunea romana. La intemplantu candu amendementulu lui Obertu n'aru fi sprijinitu de ajunsu, se alatura langa alu vicepresiedintelui Poppu.

Combate pre aceia, cari nu privescu diplom'a din Octobre si patent'a din Fauru ca lege fundamentala de stat; elu dice ca legile acestea fundamentali suntu numai de a-se duce in deplinire. Elu nu se invoiescu cu aceia, ce privescu legile acestea fundamentale de octoire. Ele auunci aru fi octoire, candu aru fi esistatu mai inainte o legislatiune constituionala pentru totu imperiu. Legile acestea le asemena cu bull'a aurea a lui Andreiu II. face intre densele acea distingere, ca pe candu ceasta din urma au esitu orecum ca storsa de puternic'a nobilime, cealalta a esitu din propria vointi'a a Maiestatii Sele. (Bravo!)

Obert primescu in amendementulu seu adausulu propusu de Conrad Schmidt.

Alduleanu. Precandu in stang'a selu cu mani cu pitiore de constitutiunea restituita prin diploma, centrulu vrea sa destrue totusi sa face un'a totu de la Adria pana la Lotriora. Crede, ca cu banueli de acestea scopulu dietei nu se ajunge. Ori ce §. trebuie basatu numai si numai pe constitutiunea tierii; pretinde ca sirulu legiloru positive sa se observe, pentru-ca numai atunci se va pote realiza voia Mai. Sele si dorintiele Ardeleniloru (Asia este! in stang'a.) Presupunendu, ca numai asia se

intielege constitutiunea, ca afara de 4 natiuni si 6 confesiuni si celelalte sa se afle in usanti'a drepturiloru politice, propune si densulu o formulare midilocitoare: Natiunile recunoscutu prin lege, adeca: natiunea Unguriloru, a Secuiloru a Sasiloru si a Romaniloru sunt reciproce pe deplinu indreptatite, si se bucura in intielesulu constitutiunei transilvane de drepturi politice egale. Liberulu esercitiu de religione, precumu si egal'a indreptatire civila si politica a toturoru locuitoriloru patriei fara deosebire de nationalitate si confesiune, nu suferu nici o res ringere.

Presiedintele intreba, de se spriginescu amendementulu? se sprijinescu. (Mai multe voci pretindu inchegarea desbaterei.)

Schulere cu totulu pentru proiectulu lui Alduleanu (Bravo!). Crede, ca o divergentia de pareri nu va mai fi. Unu siuguru scrupulu ar' ave in ceea ce se atinge de dicearea „in intielesulu constitutiunei de mai nainte.“

Alduleanu: indrepta „in sensulu constitutiunei transilvane.“

Rannicher Asia dar pe bas'a diplomei si a patentei; sa o spunemu curatu si pe fatia.

Alduleanu ce sta aici (arata amendementulu seu) si nimic'a mai multu.

Schneideru pentru contopirea amendementelor aduse pana aici, si in contr'a eschiderei fiiloru patriei dela drepturile politice. (Voci: Schluss! — Hören wir!)

Presiedintele face observarea, ca espressionea „Landessöhne — (fii patriei) sa nu mai intre in desbatere.

Hannia nu aru primi nici o lege pentru Romani, candu aru vede, ca altor'a prin aceea li se face nedreptate. Se alatura din tota inim'a langa amendementulu lui Alduleanu, cu modificarea ca in §. 3. sa se dica: si cele siese religioni recepte. Lui Eitel i observa, ca nu aru fi acceptatu dela elu, sa se dechiare in contr'a justitiei nationale, administratiune nationala si legislatiune nationala, mai alesu fiindu d. Eitel din midiloculu acelor natiuni, care suntu specifice nationale (bravo! in stang'a). Lui Schneider observa, ca elu (pe terenulu loru propriu) se afla in positiunea de a ajuta unei fiice a patriei la ajungerea drepturiloru politice. In fine se vedesilitu a se plange in contr'a jurnalistiloru, cari „auf eigenem Grund und Boden“ (Schneider, fiindu olteiu) scriu, ce le place si espunu pre unulu si pre altulu din deputati priveliscei si-i tramitu in lumea larga. (Bravo! ilaritate).

Rannicher cerca o midilocire intre Poppu si Alduleanu; sprijinescu amendementulu lui Poppu.

Binder intocmai ca Rannicher.

M. Schuller renuntia la cuventu si se alatura langa Vice-presiedintele Poppu amendatu de Rannicher.

Angyal renuntia la cuventu; spriginescu amendementulu lui Popp.

Sipotariu -lu i place innaintarea, dar nu destrucerea, si place foculu si ap'a, dar sa le scie si guverná; nu vrea revolutiune nici de susu nici de josu, nu se invoiescu cu nimene pentru ca tote celelalte amendemente aducu cestiu, alu caroru tempu anca nu a sositu. Elu a espresu si intentiunea altor'a, pentru ca totu ce a facutu elu mai multu e, ca a spesificatu. Montesquieu numai prin aceea a fostu mare, caci spesificandu nu a neglesu nici olim'a. Vorbitoriulu a cugetat la vointi'a maiestatica si la dorinti'a poporulu, si de aceea remane prelanga amendementulu seu. Catu se atinge de indigenatulu amintitu de d. Baritiu, candu va fi la ordinea dilei, lu va sprijini.

Obert si retrage amendementulu in favorea Vicepresiedintelui Poppu.

Zimmermann nu afla diferentia esentiala intre a-

amendementele lui Popu si Aldoleanu; dar fiindu ca alu acestui din urma e mai precisu si mai chiaru, lu partinesce.

Gull e pentru amendementulu lui Aldoleanu:

Popea ca unulu ce e pe terenu istoricu transsilvanu, ba chiaru si austriacu, e cu totulu pentru amendementulu lui Sipotariu, „din cauza in sa, ca acel'a afla preapucina sprijinire, se alatura langa Aldoleanu cu adaugerea, ca religiunile inca sa fia pomenite.

H. Schmidt e pentru Aldoleanu. Si cere voia a raspunde dupa incheierea desbaterei unui onorabilu deputatu (Hanni'a) la observările, ce le-a facutu diuareloru si diuarestiloru.

M. Bohatielu e pentru Sipotariu; cere tiparirea amendementelor si studiarea lor.

de Trauschenfels renuncia la cuventu.

Presiedintele. Din cauza, ca proiectulu comisiunei nu afla sprijinire din partea dietei, cu ocasiunea punerei la votu a amendementelor lu lasa afara.

Multe dispute despre rendulu, in care au se vina amendementele la votu. Se audu voci, care ceru amanare; in fine se decide, ca proiectulu comisiunei ca acel'a, la care sa-si pota lua diet'a refugiulu in casa de neprimirea amendementelor, sa se puna in urma.

Se cetesce mai antaiu in tote trei limbile patriei a amendementulu lui Sipotariu, se pune la votu si nu se primesce.

Se cetesce amendementulu lui Aldoleanu, se pune la volu, se primesce si se enuntia de catra presidiu ca conclusu dietalu. Se hotaresce, ca n siedinti'a urmatore va veni la ordinea dilei §. 4.

H. Schmidt cere cuventulu, si i se da.

Presiedintele provoca pe d. Schmidt sa vorbeasca.

Schmidt nu vrea sa vorbeasca pentru interesulu nici unei gazete. Elu pasiesce aici ca deputatu vatematu. Citeaza cuvintele vatematore si ntreaba pre deputatulu Mercurei Hanni'a, de a disu asiá?

Hanni'a: Nu tocmai asiá.

Presiedintele face atentu pre H. Schmidt la responsulu lui Hanni'a, si asiá Schmidt renuncia la cuventu.

Cu acestea siedinti'a se ncheia.

Cuventulu dep. Sipotariu in siedinti'a XXIII.

Sipotariu. Inalta Dieta! La ordinea dilei este a 2-a parte din §. alu 2-lea din proiectulu regimului, si in legatura cu §. 3 totu din acelu proiectu.

Paragrafele acestea se tinu de cestiunea inarticularei si efeptuiri egalei indreptatiri a natiunei romane si a confessiuniloru ei din marele Principatu alu Transsilvaniei.

Aceast'a ne este prim'a propusetiune regeasca.

Din ce punctu sa plecamu noi la resolvarea cestiunei acesti'a atatu in genere catu si specie, s'au atinsu in aceasta innalta casa adese ori de mai multi vorbitori straluciti, si mai sa dicu cu maiortatea cea mai preponderanta, care au disu, ca noi altu terenu nu avemu, decatu constitutiunea marelui Principatu alu Transsilvaniei. Dara sa nu fia disu aceste nimenea, eu mi-iau libertate a me provocá la aceea autoritate, care este suprema, la inaltulu rescriptu, care dice, ca cestiunile acelea, care nu suntu resolvate in punctulu 2. alu diplomei din 20 Octobre 1860 lamuritu pentru legislatiunea imperiala, acele cestiuni sa se rezolveze in intielesulu constitutiunei de mai innainte, cum dice in testulu nemt'scu „im Sinne seiner früheren Verfassung“ alu marelui Principatu Transsilvaniei.

In intielesulu acest'a dara potemu numai sa vorbimu; acestu terenu trebuie sa-lu avemu innaintea ochiloru, deaca voimu sa corespundemu intentiuniloru Maiestatii Sele.

Acest'a premitendu iau a mana proiectulu care s'au datu din partea regimului, si trebuie sa marturisescu, ca proiectulu acest'a, dupa cum este formulatu, nu-lu aflu in consunantia cu terenulu acestui punctu, care Maiestatea ni l'au propusu in resolvarea cestiuniloru interne, de si nu asiu dice, ca proiectulu regimului anume in aline'a ultima a §§. 2 si 3. de si nu se dice espresu ca este in contr'a terenului, totusi espresiunea aceea trebuie sa marturisescu mi-au datu o ingrigire forte mare, ca noi nu suntemu pe terenulu de Maiestatea Sea propusu. Pentru ca ce au fostu constitutiunea Trnssilvaniei de mai nainte, inalta dieta! toti o sciu mai bine decatu mine.

In intielesulu constitutiunei Transsilvane mi-iau libertate a dice, ceea ce se dice in §. 2 „die Ausübung politischer Rechte ist unabhängig von jedem Religionsbekenntnisse.“

Ce insemneaza atunci constitutiunea Transsilvaniei? acest'a o dice §. alu doilea.

Dar ce insemneza § 1., pe care innalt'a casa l'au priimitu „im Sinne der früheren siebenbürgischen Verfassung“ si ce insemneza declaratiunea nostra solena din adresa catra preinnaltulu cuventu de tron, unde multiamimu Maiest. Sele ca ne-au restituitu constitutiunea Transsilvaniei pentru cestiunile cele din launtru, unde dice: „ausser jenen Angelegenheiten“ care suntu resolvate in punctulu alu doilea pentru senatulu imperialu? ce insemneza candu amu disu noi toti in adresa, ca diplom'a leopoldina si acum si-are validitatea, die Grundlage des siebenbürgischen Staatsrechtes, diese Grundlage bleibt aufrecht?!

Tote acestea ce voru insemna, deaca unu transsilvaneanu intr'o lege speciala numai pentru inarticularea unei natiuni va pune aceste doua renduri din § 2. alu proiectulu regimului, care cu o lovitura detsrua totu edificiulu constitutiunei patriei nostre.

Innalt'a Dieta! Sciu, ca opiniunea publica si lumea cata la noi, astadi voimu sa intramu si noi intre barierele constitutiunei, si lumea e curiosa, ca noi ce simtiu avemu catra altii? catu suntemu de liberi catra altii? inse si aceea o sciu, ca acel'a, care nu are nimicu, toldeun'a ridica cuventu asupra aceluia care are; asiá e si proprietariulu fatia cu proletariulu, toldeun'a se numesce din partea celui din urma unu conservativu, unu sgarcitu.

Acel'a, care vrea sa-si pazesca patrimoniulu seu, sa-lu ingradesca, se va defaima si asupri din partea celoraltii si nu va capeta numele de liberalu, dar tote acestea nu me confunda, pentru ca este vorb'a de a remane pe lunga terenulu indigitatu de Mai Sea, si vreu sa tinu terenulu pre care va sa se faca calea legislativa. Dara sa nu cugete cine-va, ca principiile acestea preste totu le-asiu nega, nu, Domniloru! eu vorbescu numai relativu la posetiunea problemei nostre de astadi.

Nu este acum tem'a despre egalitatea toturoru drepturiloru politice in genere, nu este tem'a despre egalitatea toturoru natiuniloru, ci numai singuru despre inarticularea natiunei romane si a confessiuniloru ei in sensulu constitutiunei ardelene.

Pentru aceea fara sa fia de lipsa a combate, ce in genere cu nu asiu indrasni a combate ideele acestea generale, nu aflu locu, pentru ca nu stau in legatura cu obiectulu nostru. Eu asiu indrasni, inalta dieta! a me restringe mai tare langa obiectulu dilei si a dice, ca indreptatirea politica preste totu nu se tine de cuprinsulu articulu acestuia, ca nu este problem'a aci de a reforma constitutiunea si de a face constitutiune, ci avemu problem'a de a face unu singuru articulu pentru natiunea romana.

Pentru aceea asiu dori, ca aceste doue renduri atatu din proiectulu regimului, catu si din proiectulu comisiunei sa remana afara, alu comisiunei adeca e modificatu intr'atata, ca dice, „es versteht sich indessen von selbst, dass die verbürgte persönliche Gleichberechtigung aller Landessöhne ohne Unterschied der Nationalität unangetastet bleibt,“ fara a fi in contr'a punctulu acestuia, sa remana afara; sum pentru aceea, ca nu este in legatura cu articolulu deasupra.

Dar articulu alu 3-lea din propositiunea regeasca vorbesce in adeveru despre o egala indreptatire, dar egal'a indreptatire aceasta nu o potu intielege, cu cine? si cui se cuvine? ca in intielesulu constitutiunei Tranne trebuie sa sciu eu apriatu si sa spunu, care este natiune politica, si deaca se indreptatiesce egal, trebuie sa sciu, cu ce natiune se indreptatiesce egal. Pentru aceea proiectulu comisiunei au lucratu in acesta privintia mai constitutiunalmente, candu au numitu pe acele natiuni, au lucratu dicu, mai constitutiunalmente, numai catu dupa a mea parere aru fi trebuitu aceea, ce se dice intru alu doilea §. alu comisiunei, sa se dica iarasi mai potrivit terenului, pe care ne aflamu, terenulu constitutiunei Transsilvane, adeca sa se dica drepturile politice, care se afla pe terenulu constitutiunei transsilvane, pentruca in §. 1., pe care innalt'a casa au binevoitu a-lu priimi se vorbesce de recunoscerea natiunei romane si a confessiuniloru ei; acest'a asiá au facutu si comisiunea, numai „recunoscerea“ au pus'o in §. 1. si au lasatu pentru §. 2. indreptatirea; me rogu, acest'a poftesce propositiunea regimului, pentru ca dice nu numai „Gleichberechtigung“ ci si mesura i-au pus.

Acesta intrebare vreu eu sa o rezolvezu in sensulu constitutiunei transsilvane si in acestu intielesu mi-am luat voia a formula si eu o propunere, care sa vina in locul alineeii a dou'a din §. 2. alu proiectulu, regimulu acest'a aru suna

asiá: „Jene politischen Rechte, welche im Sinne der siebenbürgischen Grundgesetze den bisher allein berechtigten drei Regnicolar—Nationen, als: der ungarischen, der sekler und der sächsischen Nation, so wie den 4 recipirten Confessionen ohne Rücksicht auf Stand und Geburt gebühren, werden auch auf die romanische Nation, auf die griechisch-katholische Religion als solche und auf die griechisch-orientalische Confession in derselben Weise und in gleichem Masse ausgedehnt, so dass die erwähnten 4 Landesnationen und 6 recipirten Confessionen einander gegenüber vollkommen gleichberechtigt sind; die Gleichheit aller Landesbewohner vor dem Gesetze und die freie Religionsübung bleibt aufrecht.“ Acést'a, innalta diéta! eu mi iau indrasncala. a o propune pentru aceea, cá de o parte sa remanemu strinsu pe terenulu acé'a, pe care adeseori ne-amu dechiaratu ca suntemu, si care terenu Mai. Sea ni-lau aretatu in prea innaltulu rescriptu, de alta parte sa nu preocupámu, sa nu luámu obiecte de acelea in legea acést'a, care voru veni la tempulu séu in desbatere si trebuie sa se desbata totdeun'a cu privire la constitutiunea Tranniei, constitutiunea privita ear in stadiulu acé'a, cându corpulu legislativu se ocupa cu legea.

„Politische Gleichberechtigung“, innalta casa! va veni,— asiá amu eu convictiunea mea, — in acésta diéta la ordinea dílei; si atunci anume, espresu voiu vorbi si voiu cautá, cá nu numai acésta idea sublima, dara câte alte idei au produsu sciint'a, geniulu si umanitatea, care nu s'au pusu formulate in legea positiva, voiu cautá, dícu, sa le facemu locu in constitutiunea patriei, si déca voiu vedé, ca constitutiunea transsilvana are capacitate de a priimi astfelu de idei sublime, atunci le vomu dá loculu celu cuvenitu dupa cum s'au espresu mai adeseori de multi straluciti vorbitori in acésta diéta. Problem'a nóstra este de a verificá, de a rennoi si de a repara constitutiunea Transsilvaniei, ha Mai. Sea inca s'au espresu, cumca constitutiunea Tranniei trebuie sa sufere reforme aduncu taiatóre; cându va fi vorb'a despre acestea, atunci se voru tractá tóte acele obiecte, care le cere spiritulu tempului, geniulu si liberalismulu de la noi, in sa acumu cum potemu noi acceptá, cá intrunu singuru articulu de lege sa se deslege aceste cestiuni tóte!

Eu, inalta diéta! tinu sigura óre care lege, cându aceea se face strinsu pe terenulu dreptului de statu, pe care se misca corpulu legislativu. Deaca corpulu legislativu voiesce, ca legea sa fia practica, atunci trebuie sa tina terenulu sub picióre, ca de nu, face o lege, care in pracsá nu are valóre. Pentru aceea me rogu de innalt'a casa, sa priiméscá aceasta propositiune a mea, observándu si aceea, ca in § 3. pentru aceea amu indrasnitu a pomeni si despre confessiuni, pentru ca s'au dísu despre natiuni si religiuni in § 1. si alu 2-lea, cá sa se recunósca acolo in genere, asiá acum trebuie sa fia in specie vorb'a despre natiuni si religiuni, si despre indreptáirea acestor'a.

Adunarea generala

a asociatiunei románe, tienuta in Blasiu in 26 si 27 Augustu 1863.

Duminéca in 25 Augustu la 9 óre dimineti'a s'a tienutu s. Liturgia in biseric'a catedrale si s'a catatu: „Imperate cerescu!“ Dupa amédi la 5 óre s'a tienutu o conferintia preliminará.

Luni dimineti'a la 9 óre clopotulu celu mare de la Catedrale dedú semnátulu adunárii, si in scurtu timpu se implú biseric'a. La propunerea D. Dr. Vasiciu se tramise o deputatiune de 6 membri, cá sa poftéscá pe M. S. D. Canonicu si V.-Presiedinte alu Asociatiunei T. Cipariu la siedintia, care de locu si veni si fu salutatu cu entusiastice: „Sa traiéscá!“ Dupa aceea intóna corulu sub conducerea D. V.-Protopopu Begnescu „imnulu popularu“ si unele piese romanesci. D. V.-presiedinte deschise apoi adunarea cu o cuventare medúsa, in carea aieptá, pentru ce nu se potú tiené adunarea sub Presidiulu ordinariu, accentuá starea deplorabile a scóleloru populari si pofti pre toti membri sa lucre pentru infintierea si sustienerea loru.— D. Canonicu Alutánu salutá adunarea in numelu Blasiului. Si D. Acésente Severu respunde de pe tribuna; aretándu meritele Blasiului in privintia educatiunei si informatiunei tinerimei transsilvane. Dupa aceea se alesera doi notari ad hoc pentru ducerea protocolulu in persón'a D. V.-comite Dr. Hodosiu si a D. V.-comite Groze, cari si luara locu la mas'a comitetului. Secretariulu secundariu D. Prot. Russu

ceti raportulu despre afacerile comitetului in decursulu anului si i-se votá multiemita. D. Controloru Bacu citi in absenti'a D. casieru raportulu despre starea fondului, si D. Acésente Severu raportulu tramisú de D. Archivariu Romanu despre starea bibliotecei si altoru obiecte ale Asociatiunei, din care se vediu, ca D. Vicepresiedinte a fostu inceptorulu ei, daruindu mai multe cárti din opurile sale. Priimindu acésta adunarea generala cu cea mai via multiamita, D. Vice-presiedinte Cipariu petrunsu de viulu interesu, ce-lu aretá adunarea generala in directiunea acésta, apromise, ca si de aci innainte va impartasi bibliotec'a Asociatiunei cu opurile sele, ce voru esi la lumina. Se priimi cu mare bucuria si se votá din partea adunárii generale, D. V.-presiedinte Cipariu si D. Invetiatoriu primariu Moise Pang'a, care inca au daruitu Asociatiunei unu opu frumosu, constatoriu din mai multe tomuri, multiamita in specie, precum si celoralalti DD. contribuitori in genere.

Mai de parte se citi catalogulu membriloru si se aflara de fatia 62, se aiese o comisiune pentru cei ce voru vrea sa se inscrie de nou séu sa platéscá cuantulu anuale. Alt'a pentru cercetarea socoteleloru, a trei'a pentru stabilirea bugetulu si cercetarea petitiuneloru concurentiloru la premii. Se provóca adunarea, cá acei Domni, cari voru vrea sa faca motiuni, sa se insinueze. Se relegara unele dificultáti, ce se escara in privintia unoru membri, la comisiunea pentru inscrierea membriloru, si se enuciá siedintia a dou'a pe Marti in 27 la 8 óre dimineti'a, si cu acésta se fini siedintia antái'a la 1 óra dupa amédi.

La 2 óre se adunara membrii in sal'a cea mare a resiedintiei archiepiscopesci la unu prándiu stralucitu, unde D. Canonicu si Vice-presiedintele Asociatiunei T. Cipariu redicá unu toastu pentru Maie statea Sea Imperatulu, D. Canonicu Alutánu pentru Escellentia Sea Episcopulu si Presiedintele Asociatiunii Andreiu Br. de Siagun'a D. Dr. Vasiciu pentru Escellentia Sea D. Mitropolitu Alessandru St. Siulutiú. s. a.

Dupa prándiu se adunara comisiunile, si dupa ce se constituira si incepurá lucrarile.— Sear'a se dede unu balu amicabilu in folosulu fondulu Asociatiunei, care in adeveru ca pe lánge petrecerea cea placuta a tineriloru aduse si o sumulitia bunicica in fondulu asociatiunei.

In 27 la 8 óre se incepú siedintia a dou'a cu citirea protocolulu, care dupa unele observári si modificári se aprobá de adunare si subscrise de Vice-presiedintele. D. Protopopu Antonelli se sui pe tribuna si diserá: Despre obiceiurile si drepturile Románilor. Comisiunea pentru cercetarea socoteliloru si facú observatiunile sale prin referentulu alesu in person'a D. asesoru Iosifu Popu, care ridicandu cu deosebire curetiena si acuratetia in purtarea Protocolulu despre intrate si esite, ceru sa se voteze casierulu si controlorulu multiemita, ce se si facú.— D. Profesoru Moldóvanu citece protocolulu despre asiédirea bugetulu pe anul 1864 si deduce, ca dupa starea fondulu, Comitetulu pentru bugetu a aflatu cu cale, sa ridice sum'a destinata pentru stipendia dela 1200 fl. la 1400, éra celelalte rubricé sa le lese asiá precum au fostu in anul trecut. Adunarea priimesce bugetulu preliminaru cu aceea dorinti'a, cá sa se mai preliminaré inca 200 f. pentru stipendia, adeca 1600 f., ce s'a si redicatu la conclusu. D. Dr. Vasiciu referéza asup'a petitiuneloru venite pentru premiulu de 100 f. pentru stenografi, si pentru premiulu de 200 f. pentru acei tineri meseriasi, cari aru vrea sa se faca maestri, si propune, cá petitiunea cea dintáiu nefiindu cuviinciosu documentata, sa nu se ia in nici o consideratiune, éra a dou'a numai intr'atát'a, in cátu suplicantele va aduce si atestatele, ce inca lipsescu in petitiune. Propunerea referentulu se priimesce, si se decide, cá de aci incolo, precum stipendiale asiá si premiale au se se pertracteze la Comitetulu Asociatiunei, si despre cele facute sa se referéze adunárii generali. D. I. Maier face raportu despre resultatulu inscriptiuniloru membriloru si despre adunarea baniloru, si se priimesce.

Spre evitarea unoru greutati dupa multe desbateri se hotaresce éra si anul Asociatiunei pentru inscrierea membriloru dela o adunare pana la alt'a.

La cererea D. Secretariu alu doilea, cá sa i se deie ajutoriu, se determina, ca stipendiatii Asociatiunei, cari se afla in Sabiu, sa fia indetorati a dá D. Secretariu ajutorulu cuviinciosu.

La interpelarea D. Dr. Hodosiu: pentru ce s'au stramutatu timpulu adunárii generali in contr'a statuteloru, respunde D. jude reg. Macelariu, ca comitetulu nu e completu, ca sa poata respunde acéstei interpelatiuni, care altfelu atinge numai presidiulu. D. interpelatoru cere dara cá acésta sa se tréca

la protocolu cu aceea bagare de seama, că se nu se mai întempe, se priimesce de adunarea generale.

D. Secretariul secundar face motiune în privința protocolor adunarilor generali, care sau tiparitu cu spese însemnate și jaci în canceleria Asociațiunei nevendute. Se hotaresce că sa se imparta membrilor gratis, inse remane totusi la generositatea fiacaruia membru considerandu starea materiala a Asociațiunei, a plati pentru densele, ce lu va lasa anim'a, și de aci nainte sa se tiparesca în mai pucine esemplare.

La provocarea presidiului pentru propunerea membrilor noi, mai cu seama onorari, propune D. Dr. Vasileu pe Esc. Sea D. Cancelariu aulicu comite de Nadasy a carui merite pentru natiunea romana stralucescu mai tare de câtu se se mai amintesca. Se priimesce cu entusiasm. Mai de parte propune pe fostulu consiliaru de școle și acum'a consiliaru de locotientia I. C. Schuller, care are inca frumoșe merite pentru literatur'a noastră, se priimesce cu placere. În fine propune pe D. Dr. și Professor Senz, care a datu dovedi câtu iubesc elu limb'a nostra prin aceea ca au invetiati'o în scurtu timp. Se priimesce cu bucuria.

Loculu adunarii viitoare se decise Hatiegulu și timpulu 1 Aug. c. n. seu S. Ili'a.

D. Vicepresedinte incheea șiedinti'a prin o cuventare la 2 1/2 ore d. a. la care respunde D. Dr. Hodosiu. Si corulu intona „Desteptate romane“

Din strainatate.

Germania, care în zilele trecute serba prin convenirea suveranilor și ministrilor din Frankfurt o serbatore de înfratire și de unire nationala, dupa câte-va zile trebui sa simta de nou dorerea desbinării dinlauntru, dorerea celui mai greu blastemu alu unui poporu. Gubernulu prussescu adica, seu mai bine dicendu gubernulu ministrului Bismarck, în procederea Austriei, de a reforma constitutiunea cea ruginita a confederatiunei germane, vede o încercare periculoșă de a micșora vedit'a și puterea Prussiei în Germania, și o ia dreptu pretestu, pentru de a dissolvi camer'a prussescă și de a escrie alegeri noue. Fara de a crede necondiționatu tipetelor foiloru din Vienn'a, care n'au cuvinte destule spre a reprobă și condamna această portare a ministrului prussescu, care că sa se sustina pre sine, osandesce unu opu alatu de sublimu și nobilu, precum fusese celu încercatu de Monarchulu Austriei, noi constatamu simplu faptul, precum e: ca guvernulu prussescu se pune dusmanesce fatia n fatia cu Germania reprezentata la Frankfurt și cerca tôte midilócele de a interitá pre poporulu prussescu incontr'a a totu; ce nu vine de-la guvernulu lui anti-constitucionalu. Se vede, ca d. Bismarck de multu totu cauta nodu în papura, ca sa dissolve camer'a, ce în maioritata sea cea mare-i fusese contraria, și inca nu aflase modu potrivit, acum însa crede c'au aflatu o ocașione binevenita, spre a o dissolvi și a conchiamá alt'a noua, sub cuventu ca încercările confederatiunei suntu periculoșe statulu. În ce legatura stau acestea doue întrebări, care le combina ministrulu Bismarck, nu potemu aflá; se pare însa, ca acelea suntu numai vorbe góle, pentru de a scóte din alegerile cele noue ómeni de ai sei, cari sa cređa, ca Prussia e'n periculu decátu ce-alalta Germania, cari sa aprobeze immultirea armatei, cari sa voteze budgetulu etc etc. Destulu ca prin ordinatiunea regéseca din Septembrie c. n. cas'a ablegatiloru prussesci e desfiintiata.

Caus'a principatelor Schleswig-Holstein, care cu nationalitatea se tinu de Germania și cu regimulu de Dani'a și care de multu suntu unu meru de cërta între confederatiunea germana și regatulu danesu, a re'nviata cu violintia deosebita, amenintiandu confederatiunea germana (45 milioane ómeni) pre Dani'a cu executiune, decanu va restitui principatelor constitutiunile avute, ear Dani'a (2 milioane ómeni), amenintiandu pre confederatiunea germana cu reshoiu la casulu acest'a. Firesce la spatele Daniei stau poteri mai mari, cu deosebire Francia.

Starea fondului jurnalistic.

În decursulu aniloru scolastici 186 1/2 și 186 2/3, și anume din 13 Februaru 1862 încependu, au intratu în fondu pentru ajutorirea juristilor de-la academi'a c. r. din Sabiu. 1407 f. 18 xr. a. și s'au impartitu la 30 juristi lipsiti de midilócele subsistintiei 1367 f. 45 xr. și pentru apesele postale s'au datu 2 f. 55 xr.; preste totu s'au ero-

gatu 1370 f., cari subtragendu-se din perceptele de 1407 f. 18 xr., mai remanu cu finea anulu școlasticu 186 2/3. — 37 f. 18 xr. v. a. —

Aducendu acest'a la cunoscintia on publicu romanu și rogandu pre acei domni, ale caroru oferte din eróre nu s'aru fi publicatu în acestu diuaru, a ne insciintiá câtu mai curendu, nu potemu a nu adresa de nou cátra on. publicu calduros'a noastră rogare, că dupa-ce fondulu acest'a prin ajutorele date a scaditu intru atát'a, ear numerulu tineriloru juristi spre bucuria noastră și a totororu Romaniloru cresce din ce în ce, sa binevoiésca a ne intinde de nou mâna de ajutoriu. Cu deosebire apelamu la cunoscutul zelu alu preotimei și inteligintiei române de pretotideni, care toldeun'a cându a fostu de a se realisá o idea fericitóre, s'a manifestatu în modulu celu mai stralucitu, că pe lângá tóte greutatile, ce bine scimu ca-i jaci pe umeri, totusi sa nu pregete a se încordá pre sine și pre altii la o noua jertfa pentru unu scopu atátu de meritoriu, precumu e ajutorirea aceloru tineri, din carivomu sa ne creámu pre fiitorii diregatori ai patriei și ai natiunei.

Speramu, ca acea parte a intelligintiei române, ce se afla concentrata la diet'a provinciala, inca ne va sprijini dupa potintia spre ajungerea scopulu doritu.

Ofertele ne rogamu a se tramite și pe venitoriu la subscrișulu Presedinte, care și de aci nainte va quietá priimirile prin foile publice.

Comitetulu pentru ajutorirea juristiloru.

Z. Botu m. p.
V. S.

P. Manu m. p.
pres.

Mai nou de-la dieta.

În șiedinti'a de astadi se introdusera prin E. S. Comisarulu regescu: Cons. gub. Groisz de Presedinte, Cons. gub. Alduleanu de I. și Cons. gub. Kirchner de II. vicepresedinte dietalu.

Apoi se ceti p. n. rescriptu în urm'a adresei, și se priimi cu vii acclamatii.

În fine Eppulu Br. de Siagu'n'a propune, și se priimesce cu unanimitate, că diplom'a din 20 Oct. 1860. și patent'a din 26 Febr. 1861. sa se petreca în condicia tieriei, ear elaboratulu competente sa se concreada comitetulu de adresa. — Șiedinti'a cea mai deaprópe poimane.

Nr. 40—2

Publicare de concursu.

La școl'a capitala a opidului Resinari mai e vacanta o statiune de invetiatoriu cu salariu anulu de 350 f. v. a. 16 f. 80 xr. bani de cortelu și 16 f. relutu de lemne; spre ocuparea acestei statiuni se serie prin acest'a alu doilea concursu cu aceea, că voitorii de a competi șesi tramita cere-rile loru la oficiulu subsemnatu (post'a din urma Sabiu) celu multu pâna în 30 Septembrie 1863 a. c. incare cereri se dovedesca a) ca suntu romani de relegea gr-orientata, b) ca au obsolvatu celu pucinu gimnasiulu inferioru, c) ca au avutu o purtare politica nepatata și d) daca au mai servitu undeva ca invetiatoriu seu nu, și cumu? —

Cererile soșite dupa 30 Septembrie a. c. nu se voru mai poté luá în seama.

Resinari, 5 Septembrie 1863.

Oficiulu opidanu.

Preturiile de piatia

din Sabiu în 30 Aug. (11 Sept.) 1863.

| | fl. | xr. |
|--|-----|-----|
| Gráulu de frunte, galét'a nemt. (Metzen) * | 3 | 47 |
| „ de midilocu „ | 3 | 20 |
| „ de códa „ | 2 | 93 |
| Secar'a galét'a nemtiésca (Metzen) * | 2 | 27 |
| „ de midilocu „ | 2 | 20 |
| „ de códa „ | 2 | 13 |
| Ovesulu de frunte, gal. nemt. (Metzen) * | 1 | 47 |
| „ „ midilocu „ | 1 | 40 |
| „ „ códa „ | 1 | 33 |
| Cucuruзуlu galét'a nemtiésca (Metzen) * | 2 | 13 |

*) 3 galete nemtiesci suntu—2 galete ardelenesci.